ΈΤΟΣ Ε'. ΈΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗι 22 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1895 ΑΡΙΘ 34

ΗΦΥΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΦΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΘ'ΕΒΔΟΜΑΔΑ

ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ-ΕΠΙΣΤΗΜΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Συνεργάται εἰσὶ δεκτοὶ πάντες. Δημοσιεύονται τὰ ἐγκρινόμενα ἔρτα καὶ αἱ εἰκόνες συνεργατῶν καὶ καλλιτεχνημάτων 'Αγγελίαι μετ' εἰκόνων. Συνδρομαὶ δεκταὶ εἰς χαρτονόμισμα παντὸς ἔθνους, προπληρωτέαι.

Ἕκαστον φύλλον λεπτὰ 15. Πώλησις εἰς τὰ κιόσκια καὶ πρακτορεῖα. Τόμοι ἁπλ. δρ. 8, χρυσόδ. 10. Ἐξωτ. φρ. 14. Οἱ συνδρομηταὶ λαμβάνουσι μέρος δωρεὰν εἰς τὰ λαχεῖα καὶ καλλιτεχνικὰ ἔργα τῆς «Φύσεως».

ΓΡΑΦΕΙΑ ἐν ὁδῷ Ῥόμβης, ὀπισθεν τοῦ Ναοῦ ἀριθ. 9.—ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ : Ἐσωτερ.δρ. 8,—Ἐξωτερ.φρ. 12

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. **Ψυχικὴ σύγκρουσις** ὑπὸ Ν.— **Περὶ τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἠλεκτρισμοῦ** ὑπὸ Φ. Π.— **Ποῦ βαίνομεν ;** ὑπὸ Νικολ. Γκορτζῆ. — **Ἡ φύσις** (ποίημα) ὑπὸ Εὐαγγελίας Κορωναίου.— **Ποικίλοι φιλοσοφικοὶ ῥεμβασμοί**, ὑπὸ Φιλίππου Α. Οἰκονομίδου.— **Ἡ φιλία** (ποίημα) ὑπὸ Διον. Φουρναράκη.— **Ἐντυπώσεις Πατρῶν καὶ Πύργου** ὑπὸ Φ. Πρίντεζη.—**Τεχνητῶς κεχρωσμένα ἄνθη.**—**Ἐπὶ ξεραμμένο δένδρο** (ποίημα) ὑπὸ Ι. Γ. Γιαννούκου.— **Ἡ φτώχεια** (ποίημα) ὑπὸ Εὐαγγ. Κορωναίου.— **Μία περίεργος ἐπιστολὴ ἐξ Αὐστραλίας.**—**Τί αἰσθάνομαι** (ποίημα) ὑπὸ Φιλάμμωνος.—**Ἐπιστημ. παίγνιον.** —**Αἰνίγματα·** —**Ἀλληλογραφία.**— **Ἀγγελίαι.**

ΨΥΧΙΚΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΙΣ

Εὔοσμον ῥόδον ὑπὸ τὴν δροσερὰν σκιὰν κλήματος πυκνοφύλλου ἀνέμενε κατὰ μαγευτικὴν πρωΐαν τὸν κηπουρόν του, ἵνα δρέψῃ αὐτό, στηριζομένη δὲ ἐπὶ τοῦ γηραιοῦ τοίχου, ἀπερριμμένον ἔχουσα τὸ σκιάδιον οὐριοδρόμει ἐν τῷ ὀνειρώδει πελάγει τῶν ῥεμβασμῶν καὶ τῶν προσδοκιῶν. Προσεπάθει διὰ μέσου τῶν περικυκλούντων αὐτὴν συναισθημάτων νὰ διίδῃ τὴν αἰτίαν τῆς ἀργοπορίας τοῦ ἰνδάλματός της. Τὸ ποιητικὸν τῆς πέριξ φύσεως, ἣν συνώδευεν αὐτόχρημα μουσικὴ πανδαισία ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ ψιθύρου τῶν ἀνεμιζομένων φύλλων καὶ τοῦ ᾄσματος ἡδυλάλων χαριεστάτων ἀηδόνων προσεδίδου τῇ αἰγλήεσσῃ μορφῇ της τὴν γλυκύτητα ἐκείνην, ἣν ὑπεβοήθει καὶ ἡ ἐπιτεινομένη ἀδημονία.

Ἡ ὥρα τῆς συναντήσεως παρῆλθε πρὸ πολλοῦ καὶ τοι πολλάκις ἔτεινε προσεκτικώτατον τὸ λεπτοφυὲς οὖς της. Οὔτε κρότον θραυομένων κλαδίσκων ἤκουσεν, οὔτε σκιὰν διὰ μέσου τῶν θάμνων ἀμυδρότατα διαγραφομένην εἶδεν, οὔτε ψόφον βημάτων πνιγόμενον ἐν τῇ νωπῇ ἐκ τῆς δρόσου γῇ ἠσθάνθη.

Ἀλλ' αἴφνης τὴν ἤρεμον καὶ σιγηλὴν ἁρμονίαν, τὴν ἀποτελουμένην ἐκ τῆς πέριξ μάγου φύσεως καὶ τοῦ ἐνσάρκου τούτου ἀγάλματος, μικρὸς ἀγυιόπαις κομιστὴς λευκοῦ τινος ἀντικειμένου, ἐτάραξε. Δὲν ἐπρόφθασεν ὁ ταλαίπωρος οὔτε εἰς τὴν οἰκίαν νὰ φθάσῃ οὔτε τὸν παραλήπτην νὰ ἴδῃ, διότι πάραυτα θυγάτηρ τις τοῦ Νηρέως ἢ Νύμφη τῶν δασῶν τὸ ἀφήρπασεν ἐκ τῶν χειρῶν του....

. . . . . .

Τὸ ἀγνὸν καὶ πάλιν πρόσωπόν της δὲν ἀπεικονίζει πλέον τὴν προτέραν ἀδημονίαν, ἀλλὰ μάγον ἐπίσης ζωηρότατα δείκνυσι τὴν πανήγυριν τῶν αἰφνιδίων αἰσθημάτων, ἅτινα συγκρούονται ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς ψυχῆς της. Ἀφεύκτως τούτου αἴτιος εἶναι ὁ ἐν ταῖς ἁβραῖς χερσί της χάρτινος ἐκεῖνος δαίμων, ὅστις τίς οἶδε ποίαν ἀπόφασιν ἐγκρύπτει διὰ τὴν λιγεῖαν ἡμῶν δεσμώτιδα. Αἱ δύο φωτοβόλοι ἑστίαι τοῦ μαρμαίροντος προσώπου της διὰ τῆς ἀσυνήθους λάμψεώς των, τὰ ἐλαφρῶς συσπώμενα κοράλλινα χείλη της καὶ οἱ βίαιοι παλμοὶ τοῦ ἀφροπλάστου στήθους της κάλλιστα ἀναπαριστῶσι τὴν ἐν ἑαυτῇ καρδιακὴν ἐπανάστασιν Καὶ ἐν τῇ γοητευτικῇ καὶ φανταστικῇ ταύτῃ στάσει μένει, ὡς ἄλλη Γαλάτεια, μὴ δυναμένη ν' ἀποσπασθῇ τῆς ὑψιπετοῦς πορείας της, ἵνα ἐκ δευτέρου ἀναγνώσῃ τὸν χάρτινον ἐκεῖνον τυφῶνα, ἐν ᾧ συνηρπασμένη ἤδη περιδινεῖται.

ΨΥΧΙΚΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΙΚΟΥ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ

(*Κατὰ τὴν* Atmosphère *τοῦ* Flammarion)

Δ'.

Εἴπομεν ἀνωτέρω, ὅτι ὁ κεραυνὸς διαφέρει τῆς ἀστραπῆς κατὰ τοῦτο μόνον, ὅτι αὕτη μὲν ἐκρήγνυται μεταξὺ νεφῶν παρακειμένων, ἐκεῖνος δὲ ἀνὰ μέσον νέφους καὶ ἐδάφους. Ἀλλ'ὡς ἀστραπὴ μὲν ὁ ἀτμοσφαιρικὸς ἠλεκτρικὸς σπινθὴρ οὐδὲν ἐπὶ τῆς γῆς ἐπιφανείας ἀποτέλεσμα φέρει, ἐν ᾧ τοὐναντίον, ὡς κεραυνὸς προξενεῖ ἐπ'αὐτῆς πλεῖστα καὶ ποικίλα τοιαῦτα, τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ μαρτυροῦντα. Οὗτος εἶναι ὁ λόγος, δι'ὃν θεωροῦμεν τὰ δύο ταῦτα φαινόμενα τόσον ἀλλήλων διάφορα, ἐνῷ κυρίως ἀπολύτως ἐξεταζόμενα ὁμοιότατα ἀποδείκνυνται.

Ὁ κεραυνὸς καὶ ὡς σπινθὴρ ἠλεκτρικὸς ἰσχυρότατος καὶ διὰ τὴν θερμότητα, τὴν ὁποίαν ἀναπτύσσει, καὶ τὸν κλονισμὸν τῶν στρωμάτων τῆς ἀτμοσφαίρας, τὸν ὁποῖον προκαλεῖ, ἐπιφέρει εἰς τὰ μέρη, εἰς τὰ ὁποῖα καταπίπτει, μεγάλας καταστροφάς. Τὰ μὲν ἐνόργανα ὄντα φονεύει, τὰ δὲ εὔφλεκτα σώματα κατακαίει, τὰ δυσηλεκτραγωγὰ συντρίβει, τήκει δὲ καὶ αὐτὰ τὰ μᾶλλον δύστηκτα. Ἐντὸς τῶν πετρωμάτων εἰσδυόμενος ἀνοίγει ἐν αὐτοῖς διὰ τήξεως ὀπάς, τοὺς λεγομένους κεραυνήτας, ἐχούσας μῆκος 10 μέτρων ἐνίοτε. Τὸ ὀξυγόνον τῆς ἀτμοσφαίρας μεταβάλλει εἰς ὄζον καὶ ἀναπτύσσει οὕτω τῆς χαρακτηριστικὴν ἐκείνην ὀσμήν, τὴν καὶ πλησίον τῶν ἠλεκτρικῶν μηχανῶν αἰσθητὴν γιγνομένην. Ἐνίοτε δέ τ' ἀποτελέσματά του εἶναι τόσον παράδοξα καὶ δυσεξήγητα, ὥστε ἀποβαίνουσιν ἀπίστευτα εἴτε διὰ τὸ μέγεθος, εἴτε διὰ τὸ εἶδος αὐτῶν. Ἀναφέρονται περιστάσεις, καθ' ἃς κεραυνὸς ἐχώρισε πλοῖον εἰς δύο, ἢ κατεσυνέτριψεν εἷς καὶ μόνος οἰκοδόμημα ὁλόκληρον. Συνέβη ἄλλοτε νὰ κατακαύσῃ ἄνθρωπον καὶ νὰ τὸν μεταβάλῃ εἰς τέφραν, χωρὶς ποσῶς νὰ βλάψῃ τὰ ἐνδύματά του, ἐνῷ πάλιν ἄλλοτε ἀφήρεσεν αὐτὰ ἀπὸ τοῦ κεραυνοβοληθέντος καὶ ἐντελῶς αὐτὸν ἐγύμνωσεν, τὰ ἀπέρριψε δὲ εἰς δεκάδων μέτρων ἀπόστασιν, εἴτε ἄθικτα ὅλως, εἴτε εἰς λεπτὰς λωρίδας ἀπεσχισμένα. Ὑπάρχουσιν ἐπίσης περιστάσεις, καθ' ἃς ἡ πτῶσις κεραυνοῦ προὐκάλεσεν ἐπὶ τοῦ σώματος τῶν φονευθέντων ἀπεικονίσεις οἱονεὶ φωτογραφικὰς τῶν ἐξωτερικῶν ἀντικειμένων ἢ ἄλλας ἀποτυπώσεις. Καὶ μορφὴν δὲ δὲν ἔχει οὔτος πάντοτε τὴν τοῦ ἠλεκτρικοῦ σπινθῆρος συνήθη. Συχνάκις ἐμφανίζεται ὡς σφαῖρα φωτεινὴ βραδέως ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω καὶ μετὰ πολλῶν ἑλιγμῶν κινουμένη (foudre globulaire). Τὰ φαινόμενα ταῦτα ὅσον καὶ ἂν φαίνωνται παράδοξα καὶ μυστηριώδη, διέπονται βεβαίως, ὅπως πᾶν τὸ ἐν τῇ φύσει συμβαῖνον, ὑπὸ νόμων ὡρισμένων καὶ ἀμεταβλήτων· οἱ νόμοι ὅμως οὗτοι εἶναι ἡμῖν εἰσέτι ἄγνωστοι.

Συνήθως λέγομεν, ὅτι ὁ κεραυνὸς καταπίπτει. Τοῦτο εἶναι ἀληθές. Καθ' ἃ πειραματικῶς ἀποδείκνυται, ἡ θετικὴ ἠλεκτρικὴ διέρχεται τὴν ἀτμόσφαιραν ὑπὸ τὴν συνήθη πίεσιν εὐκολώτερον τῆς ἀρνητικῆς. Ἀναφέρονται ὅμως καὶ περιστάσεις, καθ' ἃς ὁ κεραυνὸς ἀνέρχεται ἐκ τῆς γῆς πρὸς τὰ νέφη· αὗται ὅμως εἶναι λίαν σπάνιαι. Σύνηθες εἶναι ἐπίσης νὰ καταπίπτῃ ὁ κεραυνὸς εἰς τὰ ὑψηλὰ καὶ μεμονωμένα ἀντικείμενα, ὁποῖα π. χ τὰ δένδρα ἐν ἀνοικτῷ χώρῳ· ἐντεῦθεν καταφαίνεται ὁ κίνδυνος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐκθέτουσιν ἑαυτοὺς οἱ ὑπὸ τὰ δένδρα ἐν καιρῷ καταιγίδος καταφεύγοντες. Καί τις δὲ ἄλλη συνήθεια τῶν χωρικῶν σχετικὴ εἶναι οὐχὶ ὀλιγώτερον ἐπικίνδυνος. Νομίζουσι δηλ. πολλοὶ τούτων, ὅτι διὰ τῆς κρούσεως τῶν κωδώνων τῶν ἐκκλησιῶν ἀπομακρύνουσι τοὺς κεραυνούς· οὐ μόνον τὸ σύνηθες ὕψος τῶν κωδωνοστασίων, ἀλλὰ καὶ ἡ δόνησις τῆς ἀτμοσφαίρας ἐν τοιαύτῃ περιστάσει συμβάλλει εἰς πρόκλησιν ἀκριβῶς τοῦ ἐναντίου.

Ε'.

Τὰ ἠλεκτρικὰ τῆς ἀτμοσφαίρας φαινόμενα οὐ μόνον τὸν θαυμασμὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐγείρουσιν, ἀλλὰ καὶ τὸν φόβον, ἕνεκα τῶν καταστρεπτικῶν αὐτῶν ἀποτελεσμάτων. Ταῦτα ὅμως δὲν εἶναι συχνὰ τόσον, ὅσον συνήθως νομίζεται. Ἐν Γαλλίᾳ κεραυνοβολοῦνται ἐτησίως εἴκοσι μένον ἄνθρωποι· ἐν ἄλλαις λέξεσιν ἐπὶ δύο ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων φονεύεται ὑπὸ τοῦ κεραυνοῦ ἐν διαστήματι ἑνὸς ἔτους εἷς καὶ μόνος. Ὁ κίνδυνος ἄρα οὗτος εἶναι πολὺ μικροτέρας πιθανότητος πολλῶν ἄλλων ἐπίσης καθημερινῶν καὶ τυχαίων.

Παρετηρήθη ὅτι καταιγίδες συμβαίνουσι περισσότεραι εἰς τὰς θερμὰς χώρας, τὰς περὶ τοὺς τροπικοὺς δηλ., ἢ εἰς τὰς ψυχράς. Εἰς τὰς πρώτας τὰ μετεωρολογικὰ φαινόμενα ἐν γένει εἶναι πολὺ συχνότερα καὶ ἰσχυρότερας δυνάμεως, καὶ οἱ τυφῶνες σχεδὸν καθημερινοί, εἴπομεν δὲ ἤδη ὅτι οἱ κεραυνοί, αἱ βρονταὶ καὶ αἱ ἀστραπαὶ εἶνε οἱ τακτικοὶ τούτων συνοδοί. Τὰ φαινόμενα ταῦτα ἐξαρτῶνται ἐπίσης ἐκ τῆς ἐν γένει διαμορφώσεως τοῦ ἐδάφους, τῶν ὀρέων, τῆς φυτείας καὶ τῶν πολλῶν ἐκείνων ὅρων, οἵτινες ἀποτελοῦσιν, ὅ,τι συνήθως κλῖμα καλοῦμεν. Γνωστὸν εἶναι, ὅτι εἰς τὰς ἐρήμους σχεδὸν οὐδέποτε βρέχει, ἐνῷ τοὐναντίον εἰς ἄλλας χώρας τὸ ποσὸν τῆς κατ' ἔτος πιπτούσης βροχῆς ὑπερβαίνει τὰ 2,5 μ. Εὐνόητον εἶναι, ὅτι εἰς ἑκάστην τούτων καὶ τὰ τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἠλεκτρισμοῦ ἄλλως ἔχουσιν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πτῶσιν κεραυνοῦ, εἴπομεν ἤδη ὅτι οὗτος προτιμᾷ μᾶλλον τὰ ὑψηλὰ καὶ μεμονωμένα ἀντικείμενα· διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἀριθμοῦνται πολλῷ πλείονες καταπτώσεις αὐτοῦ ἐν τοῖς ἀγροῖς καὶ τοῖς χωρίοις ἢ ἐν ταῖς πόλεσιν. Ἐν Παρισίοις ἀπὸ τοῦ 1864 καὶ ἐντεῦθεν οὐδεὶς ἐκεραυνοβολήθη.—Παρετηρήθη ἐπίσης ἐν Γαλλίᾳ, ὅτι ἐπὶ 2922 ἀπὸ τοῦ 1854 μέχρι τοῦ 1883 κεραυνοβοληθέντων, μόνον 947 ἦσαν γυναῖκες. Εὐκόλως ἐννοοῦμεν τὸν λόγον τῆς τοιαύτης πρὸς τὸ ὡραῖον ἀκριβῶς φῦλον εὐνοίας τοῦ κεραυνοῦ, ἀναλογιζόμενοι ὅτι οἱ ἄνδρες ἕνεκα τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν εἶναι πολλῷ μᾶλλον τῶν γυναικῶν ἐκτεθειμένοι, ἰδίως μάλιστα εἰς τὰς ἐν τοῖς ἀγροῖς ἐργασίας. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἐπίσης τὰ παιδία προσβάλλονται ἔτι ὀλιγώτερον, ἐνῷ εἰς τὰ κατοικίδια ζῷα τὸ ἀντίθετον συμβαίνει.

Εἰς προφύλαξιν τῶν οἰκοδομημάτων ἀπὸ τοῦ κεραυνοῦ μεταχειριζόμεθα τὸ ὑπὸ τοῦ μεγαλοφυοῦς Φραγκλίνου ἐπινοηθὲν ἀλεξικέραυνον. Τὸ ἀλεξικέραυνον εἶνε ράβδος μεταλλικὴ εἰς αἰχμὴν ἀπολήγουσα καὶ ἔχουσα μῆκος 3—5 μέτρων. Τὴν ῥάβδον ταύτην θέτομεν ἐπὶ τῶν στεγῶν τῶν οἰκοδομημάτων καὶ διὰ σύρματος μεταλλικοῦ ἀπὸ τῆς βάσεώς της ἀρχομένου καὶ μέχρι τοῦ ἐδάφους ἐξικνουμένου θέτομεν εἰς συγκοινωνίαν μετὰ τῆς γῆς. Τὸ ἀλεξικέραυνον στηρίζεται ἐπὶ τῆς γνωστῆς ἰδιότητος τῶν ἀκίδων, τοῦ ν' ἀφίνωσι τὴν ἠλεκτρικὴν τοῦ ἐφ' οὗ ὑπάρχουσι σώματος, νὰ ἐκρέῃ δι' αὐτῶν. Ἕνεκα ταύτης ἡ διενεκῶς ἀπὸ τοῦ ὀργάνου τούτου ἐκρέουσα ἠλεκτρικὴ τοῦ ἐδάφους ἐξουδετεροῖ τὴν τῶν νεφῶν καὶ ἀπομακρύνει οὕτω τὸν ἀπὸ τῆς πτώσεως τοῦ κεραυνοῦ κίνδυνον, ἢ ἐν περιπτώσει τοιαύτης, παρέχει αὐτῷ ὁδὸν ὡρισμένην καὶ δι' ἡμᾶς ἀβλαβῆ. Πρὸς τοῦτο ὅμως, ὡς εὐνόητον, πρέπει ἡ μετὰ τοῦ ἐδάφους συγκοινωνία τοῦ ἀλεξικεραύνου νὰ εἶναι τελεία. Ἐὰν τὸ ἀγωγὸν σύρμα παρουσιάζῃ διαλείψεις συνεχείας, ἤ ἂν εἴτε ἡ μετὰ τῆς ῥάβδου ἕνωσις, εἴτε ἡ μετὰ τοῦ ἐδάφους συγκοινωνία εἶνε ἀτελής, τότε βλάβης πρόξενον καὶ οὐχὶ ὠφελείας τὸ ὄργανον τοῦτο καθίσταται. Πρὸς τελειοτέραν μάλιστα μετὰ τοῦ ἐδάφους συγκοινωνίαν καλὸν εἶναι τὸ ἐλεύθερον ἄκρον τοῦ ἀγωγοῦ σύρματος νὰ εὑρίσκηται ἐντὸς ἐδάφους ὑγροῦ ἢ κάλλιον ἐντὸς φρέατος· ὡς γνωστὸν τὸ ξηρὸν ἔδαφος δὲν εἶνε εὐηλεκτραγωγόν, δὲν εἶνε ἑπομένως καὶ διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ ἀλεξικεραύνου κατάλληλον.

Ἡ προφυλακτικὴ τοῦ ὀργάνου τούτου δύναμις εἶναι περιωρισμένη. Κατὰ γενικὸν κανόνα ἀλεξικέραυνον καλῶς λειτουργοῦν προφυλάσσει πέριξ αὐτοῦ χῶρον ἀκτῖνος τριπλασίας ἢ τὸ πολὺ τετραπλασίας ταῦ μήκους του. Ἐντεῦθεν ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπάρξεως πολλῶν τοιούτων ἐπὶ μεγάλων οἰκοδομημάτων. — Ἀπό τινος μεταχειρίζονται νέον σύστημα ἀλεξικεραύνων, τὸ τοῦ Βέλγου Melsens, τὸ ὁποῖον καὶ καλλίτερα ἀποτελέσματα παρέχει καὶ εὐθηνότερον εἶναι. Τὸ σύστημα τοῦτο στηρίζεται ἐπὶ τῆς χρήσεως πλειοτέρων συρμάτων ἀγωγῶν περιβαλλόντων τὸ οἰκοδόμημα ἐν εἴδει δικτύου καὶ φερόντων ἀπὸ ἀποστάσεως εἰς ἀπόστασιν οὐχὶ μεμονωμένας ῥάβδους ὑψηλάς, ἀλλὰ πολλὰς καὶ βραχείας τοιαύτας θυσανοειδῶς πρὸς ὅλας τὰς διευθύνσεις διηκούσας.

(*Ἕπεται τὸ τέλος*). **Φ. Π.**

ΠΟΥ ΒΑΙΝΟΜΕΝ;

. . . .Καὶ οἱ δύο ἀφ' ἧς στιγμῆς ἠτενίσθησαν, ἀφ' ἧς στιγμῆς τὰ βλέμματά των συνηντήθησαν, κατελήφθησαν ὑπὸ τῶν αὐτῶν ψυχικῶν φαινομένων, ὑπὸ τῶν αὐτῶν παλμῶν τῆς καρδίας, ὡς ἂν τὰ σώματά των, ἡ ψυχή των, ἡ ζωή των ἦσαν ἕν. Τοσοῦτον ἀρρήκτως συνεδέθησαν οἱ νεανίαι ἐκεῖνοι, τοσοῦτον συνεπάθησαν ἀλλήλοις, τοσαύτην ἐνδόμυχον λατρείαν ἔτρεφεν ὁ εἷς διὰ τὸν ἕτερον, ὡς ἂν ἦσαν συνδεδεμένοι διὰ δεσμῶν ἀλύτων, ἰσχυρῶν, εἰς ἄγνωστόν τινα κόσμον, εἰς μυστηριώδη, εἰς φανταστικήν τινα ζωήν, καὶ ἤρχοντο ἐδῶ, εἰς τὴν γῆν, παροδικοὶ διαβάται, ἵνα συνεχίσωσι τὸ ἐρωτικόν των εἰδύλλιον, καὶ ἐπαναλάβωσιν εἶτα πάλιν αὐτὸ εἰς ἄλλον κόσμον καὶ ἐκεῖνον ἄγνωστον καὶ ἐκεῖνον φανταστικόν, εἰς ὃν ἡ πεπερασμένη διάνοια τοῦ ἀνθρώπου ἀδυνατεῖ νὰ ὑψωθῇ, ἀδυνατεῖ νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὰ ἀνεξερεύνητα μυστήριά του.

Ἐλιγγιᾷ ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου ὁσάκις, αἰρόμενος ὑπὲρ τὴν γῆινην σφαῖραν, ζητεῖ τὰ μυστήρια τῆς ὑπάρξεως του ἐκεῖθεν τῶν νεφελῶν, εἰς τὰ ὕψη τοῦ αἰθέρος, εἰς τὰ ἀνεξιχνίαστα βάθη τῆς περιβαλλούσης ἡμᾶς φύσεως. Ποῖοι εἴμεθα, πόθεν ἐρχόμεθα, ποῦ βαίνομεν, ποῖος ὁ σκοπὸς τῆς ὑπάρξεώς μας, εἰσὶ τὰ δεινὰ προβλήματα τ'ἀπασχολήσαντα, τ' ἀπασχολοῦντα καὶ ἴσως ἐπὶ μήκιστον ἀπασχολήσοντα τὴν ἀνθρωπότητα σύμπασαν. Φιλόσοφοι καὶ ποιηταί, θεολόγοι καὶ φυσικοὶ νυχθημερὸν ἐργάζονται πρὸς λύσιν τοῦ προβλήματος· οὐδὲν ὅρως, οὐδὲν καθ' ὅλην τὴν μακραίωνα σειρὰν τῶν ἐνιαυτῶν ἀπ' αὐτῆς ἔτι τῆς πρώτης ἐπὶ τῆς γῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἀνθρώπου ἐδυνήθησαν νὰ εἴπωσιν ἡμῖν σαφές, ἐδυνήθησαν ν' ἀναφωνήσωσιν ἐπὶ τέλους! ἰδοὺ ἡ λύσις!

Μυστήριον! Ἐρχόμεθα εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, ἐργαζόμεθα καὶ ἀπερχόμεθα, ἐν ᾧ τὴν θέσιν μας καταλαμβάνει ἕτερος, ὃν πάλιν θὰ διαδεχθῇ ἄλλος, καὶ οὕτως ἀπερχόμενοι καὶ ἐρχόμενοι, θνήσκοντες καὶ ζῶντες ἀποτελοῦσι κρίκον, ἄλυσιν συνεχῆ, ἄπειρον, ἄμετρον — ἄγνωστον καὶ ἀκατανόητον εἰς ποῖον μέρος τείνουσαν. Οὕτω λοιπὸν θὰ διέρχηται ὁ κόσμος ἄνευ πραγματικῆς ἀμοιβῆς ἐκβάλλων ἡμᾶς, ἀφ' οὗ διέλθωμεν καὶ συντριβῶμεν ἐπὶ τῆς τροχιᾶς του, ὡς περιττὰ καὶ ἄχρηστα ναυάγια, καὶ δεχόμενος ἄλλους, οἱ ὁποῖοι πάλιν θὰ λάβωσι τὴν τύχην τῶν πρώτων, καὶ τούτους πάλιν θὰ διαδεχθῶσιν ἄλλοι, ὡς ἡ μηχανὴ ἐν τῷ χωνευτηρίῳ της φθείρει καὶ ἐξατμίζει τοὺς ἄνθρακας καὶ πᾶσαν ἄλλην ὕλην;

Ἡ μήπως ὁ ἄνθρωπος οὐδέποτε φθείρεται, ἀλλ' ἡ ἅπαξ δοθεῖσα πνοὴ διαμένει εἰς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἄφθαρτος καὶ ἰσχυρά, τελειοποιουμένη καὶ ἐξαγνιζομένη μόνον, ὅπως δυνηθῇ ἂν μὴ νὰ φθάσῃ, νὰ πλησιάσῃ τοὐλάχιστον τὸ ὑπέρτατον ἐκεῖνο Ὄν, τὸ δημιουργῆσαν τοὺς κόσμους ὅλους μετὰ τοσαύτης σοφίας;

Μήπως λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος ὑφίσταται μεταμορφώσεις, ὡς ἡ χρυσαλίς, ἀπεκδυόμενος τὴν πρώτην αὐτοῦ κατάστασιν, ἣν ἡμεῖς καλοῦμεν θάνατον, καὶ ἀνερχόμενος εἰς ὑψηλότερον καὶ τελειότερον ὁρίζοντα, ἐνθα πάλιν τελειοποιούμενος ἀπεκδύεται τὴν κατάστασίν του ἐκείνην καὶ ἀνέρχεται εἰς ἔτι ὑψηλότερον, ἕως οὗ φθάσῃ μέχρι τοῦ Θεοῦ;

Μήπως ἡμεῖς προϋπήρξαμεν ἐν ἀτελεστέρᾳ φυσικῇ καταστάσει καὶ ἤλθομεν ἐνταῦθα ἄγνωστόν πως, ὅπως τελειοποιηθῶμεν κατά τι καὶ ἔπειτα πάλιν μεταβῶμεν τίς οἶδέ που, ἔνθα ἄγνωστοι καὶ ἐπιλήσμονες τοῦ παρελθόντος θὰ μεθυπάρξωμεν, καὶ οὕτω ἐξακολουθήσει ἡ ῥοὴ ἡ ἀλληλένδετος, ἡ ἀκατανόητος, ἡ συνδέουσα τὸ πᾶν μετὰ παντός, ἡ ῥέουσα αἰωνίως; Ποῖον ἦτο τὸ πρότερον ἡμῶν κατοικητήριον καὶ ποῖον ἔσται τὸ ὕστερον; Τὸ ἄπειρον; Οἱ ἀστέρες; Μυστήριον!

Διατὶ τοὐλάχιστον νὰ μὴ ἔχωμεν τὴν χάριν νὰ ἐνθυμώμεθα τὴν προτέραν ζωήν, ν' ἀναγνωρίζωμεν τοὺς γνωρίμους καὶ ἀναπολῶμεν τὰς προτέρας ἀναμνήσεις μας; Μήπως ἡ ἀναπόλησις τῆς παρελθούσης ζωῆς παρέχει μυστήρια, παρέχει ἀπόρρητα δεινά, τὰ ὁποῖα ἤθελον ἐπιφέρει τὴν φρικίασιν, καὶ ὡς ἐκ τούτου τὴν ἀπογοήτευσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους; Μυστήριον καὶ τοῦτο!

Διατὶ τέλος τὸ ὑπέρτατον ἐκεῖνο Ὄν ἐν τῇ παντοδυναμίᾳ αὐτοῦ δὲν μᾶς ἔδωκεν ἀμυδράν τινα νόξιν τῆς δράσεώς μας, τοῦ μέλλοντός μας, τοῦ σκοποῦ μας, ἀλλὰ μᾶς ἀφῆκεν εἰς ἐνδοιασμούς, εἰς συμπεράσματα, εἰς προλήψεις, εἰς ἀπιστίας, ὅπως διανύσωμεν τὴν τροχιάν μας κανονικῶς ἢ ἀκανονίστως, καὶ ἀπέλθωμεν ὑπὸ τὸ βάρος τίς οἶδε ποίων ἁμαρτιῶν, ποίων σφαλμάτων, ποίων ἀγνοιῶν; . . .

Νικόλ. Γκορτζῆς

Η ΦΥΣΙΣ

Πενθεῖ ἡ φύσις ἄθυμος
χλωμὴ καὶ μαραμμένη,
ἐνῷ μὲ ἄνθη κι' εὐωδιαῖς
ἤτανε στολισμένη.

Θρηνεῖ πικρὰ πολὺ πικρὰ
τὸν παγερὸ χειμῶνα,
γιατὶ γλυκεῖα δὲν φυσᾷ
αὔρα εἰς τὸν λειμῶνα.

Τ' ἀηδόνι ἔπαυσε γλυκὰ
τὸ ᾆσμά του νὰ ψάλλῃ
καὶ κάθ' αὐγὴ νὰ χαιρετᾷ
τῆς φύσεως τὰ κάλλη.

Νὰ παίζῃ μέσα 'ο τῆς ἰτιαῖς,
'ο τὰ ῥόδα καὶ 'ο τὰ ἴα,
νὰ ἐξυμνῇ τὸν Πλάστην του
ἐν πλήρει εὐθυμίᾳ.

Ὁ ἥλιος 'ποῦ ἐχρύσιζε
τὴ σμαραγδίνη φύσι,
'στὰ θολωμένα σύννεφα
κρύβεται πρὶν νὰ δύσῃ.

Πλὴν ὅλ' αὐτὰ θὰ ναρκωθοῦν,
ὁ Μάρτης 'σὰν προβάλῃ,

κι' ἡ φύσις ὅλη γελαστὴ
τὰ νυμφικὰ θὰ βάλῃ.

Θὰ βάλῃ πάλ' ἡ 'μυγδαλιὰ
τὴν ἄσπρη φορεσιά της,
καὶ θὰ 'ξανάλθῃ ἡ χελιδὼν
'στὴν πρώτη φωλιά της.

Ἄχ . . . ναί ! θὰ ἔλθῃ ἡ ἄνοιξις,
τὴν φύσιν 'ποῦ στολίζει,
μόν' ἡ ζωή μας προχωρεῖ,
καὶ 'πίσω δὲν γυρίζει.

Ἐν Μυκόνῳ **Εὐαγγελία Κορωναίου.**

ΠΟΙΚΙΛΟΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΙ ΡΕΜΒΑΣΜΟΙ

ΦΙΛΙΠΠΟΥ Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Ὑπάρχουσιν ἀληθῶς σκιαὶ καὶ φάσματα τόσον ἰδανικά, ὥστε αὐτὰ καὶ πάσης πραγματικότητος εἶναι ἀνώτερα, καὶ ἡ θήρευσίς των πάσης ἄλλης σπουδῆς, παντὸς ἄλλου ἐπαγγέλματος σπουδαιοτέρα ἐστί: τοιαῦται αἱ σκιαὶ τῆς θεωρητικῆς φιλοσοφίας· τοιαῦτα τὰ φάσματα τῆς βαθείας φιλοσοφικῆς ποιήσεως· ὁ μὴ ἀναγνωρίζων καὶ μὴ ὁμολογῶν τὴν ἀλήθειαν ταύτην, ἑκὼν ἢ ἄκων ἀπατᾶται καὶ ἀπατᾷ· ὁπωσδήποτε σημαντικὸν τὸ δυστύχημά του, μέγα τὸ ψυχικὸν νόνοσημα, ἀλλὰ καὶ ἀνίατον πολλάκις φαίνεται.

Διατί ὑπὸ τὰ λεγόμενα νὰ κρύπτωνται πολλάκις μὴ λεγόμενα, περιεργότατα αἴτια ἐκείνων ; Πᾶν φαινόμενον ἔχει τὴν ἀφορμήν, τὴν πρώτην ἀρχήν, τὴν αἰτίαν του, ἀλλ' αὕτη κρύπτεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὄπισθεν τοῦ φαινομένου, οἱονεὶ ἐν βαθυτάτῳ τινὶ καὶ ἀπόπτῳ σκοτεινῷ μυχῷ, καὶ μένει ἀφανής. Διατί οἱ ἄνθρωποι, ὁσονδήποτε οἰκεῖοι, ὁσονδήποτε συγγενεῖς, νὰ μὴ εἶναι συνήθως εἰλικρινεῖς πρὸς ἀλλήλους ; διατί, ὅστις ἢ ἄλλος, νὰ θέλωσιν ὁπωσδήποτε ν' ἀπατῶσιν ὁ εἷς τὸν ἄλλον σχεδὸν πάντοτε καὶ πάντες ; Τόσον ὀλίγον λοιπὸν συμφέρει εἰς αὐτοὺς γυμνὴ ἡ ἀλήθεια καὶ καθαρά ; τόσον ὀλίγον τὴν ἀγαπῶσιν ἢ τόσον πολὺ τὴν φοβοῦνται καὶ τὴν ἀποστρέφονται ; Διατί νὰ εἶναι τοιαύτη ἀμέτρητος ἄβυσσος ἡ τοῦ ἀνθρώπου καρδία ; διατί ἀχανής, ἄπειρος πολυβενθὴς καὶ λαβυρινθώδης ἡ ψυχὴ ἑκάστου ἡμῶν ; Πλὴν τοῦ σκότους, ὅπερ ἕκαστος συναισθάνεται διαμένον ἐν τῇ ψυχῇ του ἀνεξάντλητον, ἀφώτιστον καὶ ἀδιαπέραστον, ἐνυπάρχει καὶ ἄλλο, τὸ ὁποῖον πᾶς ἄνθρωπος ἐμβλέπει μὲν καὶ γνωρίζει ἐν ἑαυτῷ, ἀποκρύπτει δ' ἑκουσίως καὶ ἐπιμελῶς, ἢ προσπαθεῖ τοὐλάχιστον ν' ἀποκρύψῃ ὅσον ἔνεστιν ἐπιτηδειότερον ἀπὸ παντὸς ἄλλου ὀφθαλμοῦ. Τί δὲν ἔχει τὰ μυστικά του ; Ἀλλὰ διατί καὶ πᾶς ἀνεξαιρέτως νὰ ἔχῃ τοιαῦτα ; Ποῦ εὑρίσκεται ὁ ἄνθρωπος, ὁ τόσον ἄδολος, τόσον ἀθῷος, ὅστις οὐδεμίαν αἰσθάνεται, οὐδεμίαν ἔχει ἀναγκην νὰ κρύψῃ τι ἀπὸ τῶν ἄλλων, ἀπὸ κανενός ; οἴμοι ! οὐδεὶς οὐδέποτε οὐδαμοῦ τῆς ὑφηλίου ὑπάρχει τοιοῦτος.

Ποῦ ὁ νοῦς, ὁ δυνάμενός ποτε νὰ ὁρίσῃ καὶ προσδιορίσῃ τ' ἀπαράβατα ὅρια καὶ τὸν τρόπον τῆς ζητήσεως καὶ εὑρέσεως τῆς φιλοσοφικῆς ἀληθείας ; Ποῖον πνεῦμα ἐμπορεῖ ποτε νὰ θέσῃ ὅρια εἰς ἑαυτό, ἢ ποία διάνοια ν' ἀνεύρῃ, ἐὰν ὄντως ἔχῃ, τὰ ὅριά της ; Καὶ ἔχει πρὸ πάντων ἡ διάνοια ὅρια ; . . . Πόσον στενοκέφαλος ἤθελεν εἶναι ὁ τολμῶν νὰ παραδεχθῇ τοιοῦτό τι ; Καὶ ἂν τὸ παρεδέχετό τις, ποῖος ἀξιόλογος καὶ τὰς ἑαυτοῦ δυνάμεις συναισθανόμενος νοῦς ἤθελέ ποτε τὸν πιστεύσει ; Καὶ ἂν τυχὸν ἐπίστευέ τις αὐτόν, ὁποίαν ἀξίαν ἤθελεν ἔχει ἡ πίστις αὕτη πρὸς τὴν ὅλην ἀνθρωπότητα, ἥτις ἀδύνατον ἐν γένει ν' ἀπατᾶται ;

Ποσάκις ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ὁ λάμπων χλευάζει τὸν ἀλαμπῆ, ὁ φαινόμενος τὸν ἀφανῆ, ὁ ἔνδοξος τὸν ἄδοξον, ὁ μέγας τὸν μικρὸν, ὁ ἔμπειρος τὸν ἄπειρον, ὁ εὔπορος τὸν ἄπορον, τὸν ἀδύνατον ὁ δυνατός, ὁ ὁπωσδήποτε εὐτυχῶς διανύσας τὸ πλεῖστον τοῦ σταδίου του τὸν δυστυχῶς μηδ' εἰσελθόντα εἰς αὐτὸ ἄκμη, τὸν ἀπτέρυγα νεοττὸν ὁ ὑψιπέτης ἱεραξ, τὸν σκύμνον ὁ λέων, ἡ δρῦς τὸν κισσόν, τὸν περὶ αὐτὴν πρὸς ὑποστήριξιν περιελισσόμενον ! καὶ ἡ χλεύη αὕτη λέγει'—ἐπὶ χλεύῃ βεβαίως ἢ τῆς ἀληθείας ἢ τῆς χλεύης αὐτῆς —συμβουλή, προτροπή, νουθεσία, ὁδηγία πρὸς τὸ καλόν, τὸ ἀγαθόν, τὸ ἀληθὲς συμφέρον, φώτισις τῆς διανοίας ! Βαβαί ! τῆς μεγαλοφροσύνης καὶ τῆς γενναιότητος τῆς ψυχῆς ! ὦ ! τοῦ ὕψους τοῦ πνεύματος καὶ τῆς λεπτότητος τῆς καρδίας καὶ τῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων καὶ τῆς φιλοστοργίας τῆς ἀδρᾶς !

Φεῦ, φεῦ ! Πόσον καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ πολλάκις παιδεία καὶ ὁ πλοῦτος ποικίλων γνώσεων καὶ ἡ πνευματικὴ εὐφυΐα ὀλίγον δύνανται ν' ἀπομάθωσι τὰς τυραννικὰς καὶ δουλικὰς ἐκείνας ἀρχὰς καὶ ἕξεις, ἃς συνεθήλασε κατὰ δυστυχίαν μετ' αὐτοῦ τοῦ γάλακτος τῆς μητρός του, ἃς πρῶτον τρόπον τινὰ συνανέπνευσε μετ' αὐτοῦ τοῦ ἀέρος τῆς δουλείας, ἐὰν ἐγεννήθη ἐν τόπῳ τυραννουμένῳ ! Πρὸς τοῦτον, καίπερ φωτισθέντα τὸν νοῦν ἔπειτα καὶ ἐκπαιδευθέντα, λέγε ὅσον θέλῃς, ὅτι αἴσχιστος καὶ χείριστος, πρώτιστος ὁμοῦ καὶ ἔσχατος δοῦλος τῶν δούλων εἶναι ὁ τυραννόφρων, ὁ θέλων νὰ καθιστᾷ τοὺς ὁμοίους του δούλους, καὶ νὰ πιέζῃ, νὰ καταπατῇ αὐτούς, ὡς ἀνδράποδα, ὡς ὑποπόδια τῶν ποδῶν του. Εἰς μάτην! Ἐπιμένει θέλων νὰ τυραννοφρονῇ καὶ τυραννῇ ! Λέγε ὅσον θέλεις ὅτι : ἡ τυραννικὴ πίεσις καὶ καταπάτησις τῶν ἀνθρώπων δὲν δύναται νὰ διαρκέσῃ ἐπὶ πολύ, διότι διεγείρει τὴν ψυχήν των εἰς ἐπανάστασιν, ἥτις ἀποβαίνει πρὸς βλάβην μάλιστα αὐτῶν τῶν τυράννων καὶ καταστροφήν ! Εἰς μάτην ! δὲν τοὺς διδάσκει ἡ παιδεία, δὲν τοὺς ὠφελεῖ ὁ πρὸς ἄλλα ὀρθὸς νοῦς, δὲν τοὺς νουθετεῖ ἡ ἱστορία, δὲν τοὺς φωτίζει ἡ πεῖρα, δὲν τοὺς πείθουσι τὰ ἐνώπιόν των συμβαίνοντα καθημερινὰ παραδείγματα ! Τίποτε, τίποτε δυστυχῶς δὲν δύναται νὰ τοὺς ἐξαγάγῃ τῆς δεινῆς, τῆς μαύρης πλάνης, εἰς ἣν ἀνέκαθεν ἐμπεσόντες εὑρίσκονται. Γεννῶνται δοῦλοι, ἀνατρέφονται δοῦλοι, δοῦλοι ζῶσι καὶ προσπαθοῦσι νὰ καταστήσωσι καὶ ἄλλους δούλους, χαίρουσι καὶ ἀγάλλονται κατορθοῦντες, ἀσχάλλουσι καὶ ἐκμαίνονται μὴ κατορθοῦντες τοῦτο, καὶ ἀποθνήσκουσι δοῦλοι ! αἶσχος !

Οἱ μεγάλοι ἄνθρωποι, οἱ μεγαλοφυεῖς, γεννῶνται, νομίζω, δὲν γίνονται. Ἐὰν τις λοιπὸν δὲν ἐγεννήθη τυχὸν τοιοῦτος, οὐδεὶς φόβος ! Οὐδέποτε θέλει γενέει τοιοῦτος, ὁσασδήποτε προσπαθείας καὶ ἂν καταβάλῃ, ὁσουσδήποτε ἀγῶνας καὶ κόπους καὶ ἂν κάμῃ. Ἐὰν ὅμως, κατὰ δυστυχίαν μᾶλλον ἢ εὐτυχίαν βεβαίως, ἐγεννήθη τις τοιοῦτος, οὐδεὶς καὶ οὐδὲν θέλουσι τὸν ἐμποδίσει ἀπὸ τοῦ νὰ φανῇ τάχιον ἢ βράδιον, οὕτως ἢ ἄλλως, ὁποῖος φύσει εἶναι. Τὰ κωλύματα θέλουσιν ἐντείνει ὀσημέραι περισσότερον τὰς δυνάμεις του, αἱ ἐνστάσεις καὶ καταδρομαὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῆς τύχης αἱ δυστροπίαι καὶ κινδυνώδεις περιπέτειαι θέλουσιν ὀξύνει τὸν νοῦν καὶ διεγείρει τὴν τόλμην καὶ ἐπιμονήν του, ἵν' ἀναδειχθῇ ὁποῖος ἐγεννήθη.

Η ΦΙΛΙΑ

Τῷ φίλῳ μοι Ν. Χ.

Ὅπως ὁ ἥλιος 'στὴν γῆν χρειάζεται νὰ φέγγῃ,
καὶ διὰ τῆς θερμότητος πᾶσαν ζωὴν νὰ φέρῃ,
οὕτω πρὸς ἀνακούφισιν πόνων καὶ δυστυχίας,
χρειάζονται κ' οἱ ἄνθρωποι τῆς ἱερᾶς φιλίας.

Ἥτις, ὅπως ὁ ἥλιος τὸν ἄνθρωπον ρωννύει,
τὸν ἀνυψοῖ εἰς νοητοὺς οἰθέρας, καὶ δεικνύει
πόσον λαμπρὸν εἶνέ τινι φίλον νὰ ἀποκτήσῃ,
καὶ τοῦ αἰσθήματος αὐτοῦ τὰς τέρψεις νὰ γνωρίσῃ.

Φιλίας ὅμως σταθερᾶς, ἥτις εἰς τὰς καρδίας
τινῶν ἀνθρώπων ἔλαμψεν, ὁ Δάμων κ' ὁ Φιντίας
πιστὴ εἰκὼν εἰσιν αὐτῆς, κ' ἄλλοι τινὲς ὀλίγοι,
οὓς ἡ φιλία ἤνωσε, κ' ἐνώσασα ὡδήγει.

Πιστότατον ἀντίτυπον καὶ σύ, ὦ φίλτατέ μου,
εἶσαι· καὶ ἵνα εἴπω κάλλιον, ἐν ὅσῳ ζῶ, ποτέ μου
δὲν εἶδον ἄλλον, ὡς ἐσέ, πιστῶς ν' ἀκολουθήσῃ,
ὅσα *φιλία σταθερὰ* ἤθελεν ἀπαιτήσει.

Φιλία ! λέξις ἱερά, πλὴν μὴ ἐννοουμένη
κι' ἀπρέπως εἰς τὰ στόματα ἐχθρῶν σου φερομένη,
ἀνθρώπων οἵτινες ἁπλῶς λέγοντες τ'ὄνομά σου
νομίζουσι πῶς τοῦτ' αὐτὸ εἶναι τὸ θέλημά σου.

Φιλία ! αἴσθημα λαμπρόν, ἀνθρώπων ἐννοούντων
τὸ ἱερὸν σου ὄνομα κι' εὐθύμως ἐκπληρούντων
τὰς ἱερὰς αἰτήσεις σου· *μύσται τοῦ αἰωνίου*
αὐτοὶ ἁρμόζει νὰ κληθοῦν κάλλιστα *μυστηρίου*.

Φιλιατρὰ 1η Δεκεμβρίου 1894 **Διον. Γ. Φουρναράκης**

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

ΠΑΤΡΩΝ ΚΑΙ ΠΥΡΓΟΥ

ΗΤΟΙ

ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΤΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ ΤΗΣ „ΦΥΣΕΩΣ" ΕΝ ΩΡΑ ΠΕΝΙΑΣ

(Συνέχεια, ἰδὲ προηγούμ. φύλλον)

Πρὶν ἢ μεταβῶ οἴκαδε, διερχόμενος τῆς οἰκίας τοῦ κ. Ἡ. Βατοπούλου, ἤν τυχαίως μοὶ ὑπέδειξαν, εἰσῆλθον ἐντὸς αὐτῆς καὶ ἐζήτησα αὐτόν.

— Μπά, ὁ κ. Πρίντεζης, μοὶ λέγει ἔκπληκτος· πῶς ἦτο τοῦτο τὸ αἰφνίδιον, πῶς δὲν μᾶς εἰδοποιήσατε ;

Πραγματικῶς, ὁπόταν παρουσιάζηταί τις ὅλως ἀπροσδοκήτως εἰς φίλον ἀνταγαπώμενον, γεννᾶται τις ἔκτακτος ἐντύπωσις, ἀκολουθουμένη ὑπὸ αἰσθήματος τοσοῦτον ἀγνοῦ καὶ χαροποιοῦ, ὥστε δυσκόλως περιγράφεται.

Ὁ κ. Βατόπουλος ηὐχαριστήθη ὑπερμέτρως καὶ τοῦτο μοὶ ἐξέφρασεν ἀμέσως διὰ τῆς ἐκφράσεώς του καὶ τῆς προτάσεως νὰ καθήσω, ἵνα συμφάγωμεν.

Καλέσας δ' ἐν ταὐτῷ τὴν σύζυγόν του καὶ τὰ τέκνα του.

— Ὁ κ. Πρίντεζης, τοῖς λέγει· ἑτοιμάσατε ἀμέσως ὅ,τι ἔχομεν, διότι θὰ γευματίσῃ μαζύ μας.

— Ἀδύνατον, τῷ λέγω· ἀφιχθέντα μόλις χθὲς τὸ ἑσπέρας ἐνταῦθα καὶ ἐπιστρέφοντα ἀνυπερθέτως αὔριον εἰς Ἀθήνας, συγγενικὸν καθῆκόν με καλεῖ, νὰ συμφάγω μετὰ τῶν ἐνταῦθα συγγενῶν μου, οἵτινες ἔκαμον προετοιμασίας καὶ ἀκριβῶς μὲ περιμένουν αὐτὴν τὴν στιγμήν.

— Θά φύγετε αὔριον ; ἀδύνατον· θὰ μεταβῶ ὁ ἴδιος νὰ τοῖς εἴπω, ὅτι σᾶς ἐκράτησα καὶ νὰ μὴ σᾶς περιμένουν. Θὰ συμφάγωμεν καὶ θὰ μεταβῶμεν ὁμοῦ μετὰ τοῦτο εἰς τὴν Ὀλυμπίαν, ἵνα ἐπισκεφθῆτε τὰς ἀρχαιότητας.

— Τὸ ἐπεθύμουν πολύ, ἀλλ' ἀδύνατον· ἔπειτα μὲ αὐτὸν τὸν καιρόν, μὲ αὐτὴν τὴν βροχήν ;

— Ἀνάθεμά την, μᾶς ἔκλεισεν εἰς τὰ δωμάτιά μας, εἶμαι δὲ ἀσθενὴς ἀπὸ τὴν ὑγρασίαν.

— Δὲν πειράζει, ἄλλοτε καὶ συντρώγομεν καὶ μεταβαίνομεν εἰς τὴν Ὀλυμπίαν. Τώρα εἶμαι βιαστικός, χαίρετε.

—Μπά, τί λέτε, κ. Πρίντεζη, πάντοτε ἐκπλήξεις θὰ μᾶς κάμνετε ; Γυναίκα, φέρε καφφέ, φέρε κονιάκ.

Ὁ υἱός μου ἤρχισε νὰ στενοχωρῆται.

— Τοὐλάχιστον θὰ μᾶς ἀφήσητε τὸν υἱόν σας ἐδῶ; ἀφήσατέ τον δι' ὀλίγας ἡμέρας νὰ διασκεδάσῃ εἰς τὸν Πύργον.

Ὁ Τάκης ἐμειδίασε πικρῶς.

—Αἴ, κάθεσαι ; τῷ λέγω.

— Νὰ φύγωμεν ἀμέσως, ἀπαντᾷ ἐντόνως, διὰ τὰς Ἀθήνας.

— Τί, δὲν σοῦ ἀρέσκει ὁ Πύργος ;

— Ἄμ τί καλὸ ἔχετε, διὰ νὰ μείνω, ἀπαντᾷ.

—Νά, καλὰ φαγητά, καλὰ παίγνια, περιπάτους, γλυκά, σταφίδα.

— Ὅπως εἰς τὰς Ἀθήνας δὲν ἔχετε τίποτε.

—Καὶ πῶς πηγαίνει τὸ ἐκπαιδευτήριο; ἐρωτῶ τότε τὸν κ. Βατόπουλον.

— Τὸ διέλυσα. Κανεὶς δὲν εἶχε νὰ πληρώνῃ.

— Μπά, καὶ τώρα τί κάμνετε ;

— Τίποτε, τρώγομεν ἀπὸ τὰ ἔτοιμα.

— Ἡ οἰκία αὕτη βλέπω εἶναι ἀτελής, φαίνεται δὲ ὅτι σεῖς τὴν ἐκτίσατε, κ. Βατόπουλε.

— Ναί, ἀλλ' αἱ περιστάσεις μὲ ἔκαμαν νὰ σταματήσω.

Καὶ ἀποχαιρετίσας τὸν κ. Βατόπουλον καὶ τὴν καλλίστην αὐτοῦ σύζυγον καὶ τὰ τέκνα, ἀφῆκα αὐτοὺς ὄντως κατατεθλιμμένους, διότι δὲν ἠδυνήθην νὰ παραμείνω, καὶ μετέβην παρὰ τοῖς ἐκεῖσε συγγενέσι μου, τινὰς τῶν ὁποίων εἶχον ἐπὶ δεκάδα ἐτῶν νὰ ἴδω καὶ κατεβροχθίσαμεν μετ' ὀρέξεως εὐχάριστά τινα καὶ καλῶς παρασκευασθέντα ἐδέσματα, ἅτινα ἐπεσφραγίσαμεν διὰ τῆς ροφήσεως καλλίστου πυργείου οἴνου.

Μετὰ τὸ φαγητὸν ἐζήτησα τὴν ἄδειαν καὶ μετέβην ἀμέσως πρὸς συνέχισιν τῶν ἐπισκέψεών μου πορευθεὶς πρῶτον πρὸς τὸν κ. Χρ. Μαρκόπουλον ζαχαροπλάστην, διατηροῦντα πολὺ ὡραῖον κατάστημα.

— Ὁρίστε, καθήσατε, κ. Πρίντεζη, ἔχω εὐχαρίστησιν· θὰ πάρετε ἓν γλυκό ;

— Εὐχαριστῶ πολύ, ὀλίγον κονιάκ.

— Ὁ μικρὸς βεβαίως θὰ πάρῃ ἓν γλυκό.

— Ἂς εἶναι, τὸ μειδίαμά του τὸν προέδωκεν, ἄλλως τε οἱ μικροὶ εἶναι πάντοτε εἰλικρινεῖς εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο.

— Πῶς τὸ εὑρίσκεις ; τὸν ἐρωτῶ.

— Καλόν, ὡραῖον, μοὶ ἀπαντᾷ.

—Κύριε Μαρκόπουλε, τῷ λέγω τότε ἀποτεινόμενος αὐτῷ, πῶς πηγαίνουν αἱ ἐργασίαι ;

— Τίποτε ἀπολύτως. Ἔπαυσαν ἐντελῶς. Τὰ ἔξοδα δὲν καλύπτονται πλέον.

— Λυπηρόν. Πρὸ τῆς καταστάσεως αὐτῆς εἶσθε εὐχαριστημένος ;

—Πολύ· ὅλοι τότε ἐκερδίζομεν χρήματα, ἐνῷ τώρα χάνομεν.

— Ναί, ὅλοι τὸ λέγουν.

— Δὲν ψεύδονται· βεβαιωθῆτε, ὅτι πολλοὶ εὐκατάστατοι, ἀπὸ τοὺς ὁποίους καὶ ἡμεῖς τότε συνετηρούμεθα καὶ ἐκερδίζομεν χρήματα, τώρα στεροῦνται τῶν πάντων καὶ ἔρχονται ζητοῦντες ἀπὸ ἡμᾶς δύο μόνον δραχμάς. Ἄτομα μὲ 100, 200 καὶ 300 χιλιάδων περιουσίαν στεροῦνται σήμερον καὶ τοῦ ἐπιουσίου των ἄρτου. Δὲν ἔχετε ἰδέαν, κ. Πρίντεζη. Θὰ ἴδητε πολλοὺς καταστηματάρχας ὡς ἐμέ. Καθήμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν, οὕτως ὡς μᾶς βλέπετε, μὲ ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας ἀπὸ τὸ πρωὶ ἕως τὸ βράδυ.

— Ἂς εὐχηθῶμεν νὰ παρέλθῃ ταχέως ἡ δεινὴ αὕτη κατάστασις προσέθηκα.

Ἀπελθὼν ἐκεῖθεν μετέβην πρὸς συνάντησιν τοῦ κ. Π. Παναγιωτοπούλου ἐργοδηγοῦ καὶ συνδρομητοῦ μου. Εὗρον αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ του ἐργαζόμενον πρὸ μεγάλης τραπέζης καὶ ἐπεξεργαζόμενον τὸ κτηματολόγιον τῆς περιφερείας του.

Ὁ κ. Παναγιωτόπουλος, ὃν μόνον ἐξ ἀλληλογραφίας ἐγνώριζον ὡς ζητοῦντά μοι ἀκαταπαύστως φύλλα τῆς «Φύσεως», διότι αἰωνίως ἢ τὰ ἔχανε ἢ τῷ τὰ ὑπεζήρουν, καὶ ὃν κατὰ πρῶτον ἔβλεπον, εἶναι ἀνὴρ μεσῆλιξ, γλυκύτατος, προσηνέστατος καὶ ἐργατικώτατος, ὡς ἀντελήφθην, διότι ἐν ᾧ μᾶς ὡμίλει, τὸ βλέμμα πολλάκις ἔρριπτεν ἐπὶ τοῦ χάρτου, ὡς νὰ ἤθελε νὰ μὴ ἀπολέσῃ τὴν σειρὰν τῶν σχεδίων του. Ἡ δὲ παρατυγχάνουσα σύζυγός του, πανομοιότυπον τῆς ἐργατικότητος ἐκείνου, κρατοῦσα βρέφος ἐν ταῖς ἀγκάλαις καὶ ἔχουσα ἕτερον ὀλίγον μεγαλείτερον παρ' ἑαυτῇ, πολλάκις ἐλάμβανε τὸν λόγον καὶ συνεπλήρου τὴν πρὸς φιλοξενίαν μεγάλην διάθεσιν τοῦ ἀνδρός της.

Μετ' ὀλίγον μᾶς παρουσίασε καφφέ, μαστίχην καὶ γλύκυσμα.

—Καὶ τί κάμνετε αὐτοῦ, κ. Παναγιωτόπουλε, τῷ λέγω.

— Συμπληρῶ ἐν τμῆμα τοῦ κτηματολογίου τῆς περιφερείας Πύργου. Εἴμεθα τέσσαρες ἐργοδηγοὶ ἐργαζόμενοι πρὸς τοῦτο, ἀλλ' εἶναι λίαν κοπιῶδες καὶ δύσκολον τὸ ἔργον, διότι οὐδέποτε ἐγένετο τοσοῦτον ἀκριβὴς ἐργασία. Καταμετροῦντες ἐπὶ τόπου τὰς γαίας, τὰς σχεδιάζομεν ἐπὶ τοῦ χάρτου, ὡς βλέπετε, κατὰ κλίμακα, καὶ μὴ ἐρωτᾶτε τί ὑποφέρομεν, ὅπως φέρωμεν αὐτὴν τὴν ἐργασίαν εἰς αἴσιον πέρας.

— Καὶ ἡ ἐργασία αὕτη θὰ χρησιμεύσῃ ; ἠρώτησα.

—Διὰ τὴν ἐξακρίβωσιν καὶ βεβαίωσιν τῶν γαιῶν ἑκάστου, ἵνα γνωρίζῃ ἡ Κυβέρνησις τοὺς φορολογουμένους, καὶ οἱ φορολογούμενοι τὴν Κυβέρνησιν.

— Ἐνόησα, ἀρκεῖ· καὶ ἀνταμείβεσθε βεβαίως . . .

— Γνωρίζετε καλῶς, πῶς ἀμείβονται οἱ ὑπάλληλοι.

Καὶ ἀποχαιρετίσας θερμῶς καὶ τὸν ἀκάματον τοῦτον ἐργάτην τῆς κτηματολογικῆς χωρομετρίας, μετέβην, παρὰ τῷ κ. Ἀρμυριώτῃ, ἐμπόρῳ. Τὸ κατάστημά του, εἶδος παντοπωλείου βιομηχανικῶν εἰδῶν, κεῖται ὀλίγον ἀπωτέρω. Εὗρον ἐκεῖ τοὺς ὑπαλλήλους του καὶ μετ' ἀνταλλαγὴν στερεοτύπων τινῶν φράσεων μετέβην παρὰ τῷ κ. Βέργῳ ξυλεμπόρῳ. Ἀπουσιάζοντος τούτου παρουσιάσθη ὁ ἀδελφός του, ὅστις μετὰ τὴν ἀποκάλυψίν τῆς ἰδιότητός μου, ἠρκέσθη νὰ μὲ κρατῇ ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ καταστήματός του, ἐν ᾧ ἀμφότεροι ἐβρεχόμεθα, καὶ μὲ τὴν ἀπαίτησιν, νὰ μοὶ ἀποτείνῃ διαφόρους ἀτελευτήτους ἐρωτήσεις, ἰδίᾳ περιστρεφομένας εἰς τὸ πολυθρύλητον ζήτημα τῆς σταφίδος.

Ἴσως μὲ ἐξέλαβεν ὡς μέλλοντα ὑποψήφιον βουλευτήν.

— Καὶ τί ἰδέαν ἔχουσιν ἐν Ἀθήναις περὶ τῆς παρακρατήσεως ; μὲ ἠρώτησε.

— Καλήν· διὰ νὰ σᾶς εὐχαριστήσουν μάλιστα, θὰ τὴν ψηφίσουν, ἀπήντησα.

— Μὰ ἔχομεν ἀντίπραξιν ἀπὸ τὸ Αἴγιον, τὴν Κόρινθον, πτάνησον, καί . . .

— Γνωρίζω πρέπει νὰ ἐπιμένητε.

— Βεβαίως καὶ μέχρις ἀποκηρύξεως τῶν βουλευτῶν μας.

— Ἂν σᾶς βαστᾷ.

— Τί ; εἰμεθα ἐν ἀπελπισίᾳ καὶ θὰ ἐπιμείνωμεν. Εἶναι τὸ μόνον σωτήριον φάρμακόν μας.

— Ἀφοῦ τὸ λέγετε σεῖς.

Καὶ ἐν ᾧ ἡ βροχὴ ηὐξάνετο καὶ κυριολεκτικῶς ἐλουόμην μετὰ τοῦ υἱοῦ μου.

— Μήπως βρέχεσθε κ. Πρίντεζη; μὲ ἐρωτᾷ.

— Ὄχι, ἐξακολουθεῖτε, τῷ ἀπαντῶ ἀδιαφόρως.

— Ναί, πρέπει νὰ περάσῃ ἡ παρακράτησις.

— Θὰ περάσῃ λοιπὸν κ. Βέργο· ὑγιαίνοιτε, σᾶς χαιρετίζω.

— Χαίρετε. Εἴσθε σύμφωνος, πιστεύω, ἀπὸ τὴν παρακράτησιν δὲν πρέπει νὰ φύγωμεν, διότι θὰ χαθῶμεν· ἐνῷ ἂν γείνῃ ἡ παρακράτησις. . .

— Ναί, βεβαίως, τί λόγος, ἡ παρακράτησις, βέβαιως, τί λόγος, πρέπει νὰ περάσῃ . . .

Καὶ φεύγων, ἕως ὅτου παρέκαμψα τὴν ὁδόν, ἐπανελάμβανεν, παρακράτησις καὶ παρακράτησις, ἐν ᾧ ἡ δαιμονιώδης καὶ λυσσώδης βροχὴ ἐξηκολούθει ἀκαταπαύστως νὰ μᾶς λούῃ.

— Πηγαίνομεν εἰς τὸ καφφενεῖον, μοὶ λέγει ὁ υἱός μου.

— Ὄχι, νὰ τελειώσωμεν πρῶτον τὰς ἐπισκέψεις μας καὶ ἂς βρέχῃ, ἔχομεν ἀλεξιβρόχιον.

Μετ' ὀλίγον εἰσερχόμεθα εἰς τὸ φαρμακεῖον τοῦ κ. Ἰωάνν. Κόσκορη.

— Ὁ κ. Κόσκορης; ἐρωτῶ.

— Ἐγώ, τί ἀγαπᾶτε, μοὶ λέγει οὗτος.

— Νὰ σᾶς ἴδω ἁπλῶς καὶ νὰ φύγω.

— Μὲ ποῖον ἔχω τὴν τιμὴν νά . . ,

— Πρίντεζης, διευθυντὴς τῆς «Φύσεως».

— Ἄ, ὁ κ. Πρίντεζης, ὁρίσατε, ἐδῶ ἔχομεν ἀκριβῶς καὶ τὰ φύλλα τοῦ περιοδικοῦ σας καὶ συνεζητοῦμεν πρὸ ὀλίγου διὰ τὸ ἐπιστημονικὸν παίγνιον.

— Χαίρω πολύ· σᾶς ἀρέσκει; πῶς τὸ εὑρίσκετε ;

— Ὡραῖον, λαμπρότατον· καὶ ποῖοι εἶναι συνεργάται; κ. Πρίντεζη; φαίνεται, ἔχετε πολλοὺς καὶ καλούς.

— Συνεργάται τῆς «Φύσεως» πάντες εἰσὶν οἱ γράφοντες συμφώνως πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς «Φύσεως», ἐκπροσωπούσης τερπνόν, ὠφέλιμον, πρωτότυπον διὰ τὸν τόπον μας καὶ ἰδίᾳ κοινωφελές περιοδ. σύγγραμμα. Καὶ δυστυχῶς γράφουσι, πολλοί, ἀλλ' οὐχὶ καὶ πάντοτε ἐπιτυχῶς, δι' ὅπερ δημοσιεύομεν ἀποκλειστικῶς τὰ καλλίτερα αὐτῶν ἔργα καὶ τὰ ἐκλεκτότερα.

— Ὡραῖα, καλὴν ἀρχὴν ἐθέσατε.

— Διὰ τοῦτο προοδεύουν τὰ εὐρωπαϊκὰ περιοδικά. Ἐκεῖ οὐδὲν περιττόν, ἄσκοπον καὶ ἀηδὲς εὑρίσκεται. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους περιέχουσιν ὕλην τερπνοτάτην καὶ διασκεδαστικωτάτην.

Καὶ μετ' ἀνταλλαγὴν διαφόρων ἔτι σκέψεων ἐπὶ διαφόρων ἀντικειμένων ἀποχαιρετίσας πάντας τοὺς κυρίους μετέβην πρὸς συνάντησιν τοῦ κ. Καστόρχη, ἐπίσης φαρμακοποιοῦ.

(Ἕπεται τὸ τέλος) **Φ. Πρίντεζης**

ΤΕΧΝΗΤΩΣ ΚΕΧΡΩΣΜΕΝΑ ΑΝΘΗ

Εἶναι ἀπό τινος γνωστόν, ὅτι δύναταί τις νὰ μεταβάλῃ τὸ χρῶμα τῶν ἀνθέων ποτίζων ταῦτα διὰ καταλλήλων διαλυμάτων. Οὕτως, ἵνα ἀπολαύσωμεν ἐρυθρὰ ἄνθη, ἀρκεῖ νὰ ποτίζωμεν ταῦτα ἑκάστην πρωΐαν καὶ ἑσπέραν διὰ διαλύματος ὅπερ παρασκευάζεται ἀριπτομένου βραζιλιανοῦ ξύλου (μπακάμι) λεπτῶς κεκομμένου ἐν ὕδατι ζέοντι, καὶ ἐξατμιζομένου τοῦ ὑγροῦ, μέχρι τοῦ τρίτου ἢ τετάρτου τοῦ ἀρχικοῦ ὄγκου του.

Ἵνα ἀπολαύσωμεν πράσινα μεταχειριζόμεθα ὡρίμους καρποὺς ῥάμνου (ἀγριοδαμασκηνέας) ἵνα κίτρινα, λαμβάνομεν ἀώρους τοιούτους, συνθλῶμεν ὡς καὶ τοὺς ὡρίμους καὶ ῥίπτομεν ἐν ὕδατι ζέοντι ὡς ἀνωτέρω.

Ἵνα γίνωσι μέλανα παρασκευάζομεν διάλυμα ἐκ κηκίδων καὶ πρασίνου βιτριολίου. Τὰ λευκὰ ἄνθη ἀμέσως γίνονται μέλανα, πρέπει ὅμως νὰ προφυλάττωνται ἀπὸ τὴν δρόσον τῆς νυκτός, ἥτις δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὴν χρῶσιν.

Κυρίως τὸ ἄνθος δὲν λαμβάνει ὁλόκληρον τὸ νέον χρῶμα, ὥστε παρουσιάζεται δίχρουν, μὲ τὸ ἀρχικὸν καὶ μὲ τὸ ἐπίκτητον χρῶμα.

Ἂν τὴν μὲν πρωΐαν ποτίζωμεν δι' ἑνός, τὴν ἑσπέραν δὲ δι' ἑτέρου διαλύματος καὶ ἐξακολουθῶμεν τοῦτο καθ' ἑκάστην, ῥίπτοντες ὅμως ἕκαστον χρῶμα πάντοτε πρὸς τὸ αὐτὸ ἥμισυ μέρος τοῦ δοχείου ἐν ᾧ τὸ φυτόν, λαμβάνομεν ἄνθη τρίχροα.

Σ ΤΟ ΞΕΡΑΜΜΕΝΟ ΔΕΝΔΡΟ

τῇ «Φύσει»

Ὁ ἴσκιος σου ἐλίχνεψε·
τὰ πράσινά σου φύλλα
ἐσκόρπισεν ὁ ἄνεμος,
καὶ τὰ κλαδιά σου ξύλα
ἀραχνιασμένα κρέμονται
'ς τὸ κίτρινο κορμί σου·
ὁλόρθου 'μοιάζεις σκέλεθρου
βγαλμένου ἀπὸ τὴ γῆ σου.

Καὶ ἂν ξυλοκόφτης, δένδρο μου,
περάσῃ ἀπ' ἐμπροστά σου,
τἀλύπητο πελέκι του
θὰ σπάσῃ τὰ κλαδιά σου
καὶ μὲ πριόνι ἀτσάλινο
θὲ νὰ σὲ ῥίξῃ κάτω·
μ' ἂν δὲν περάσῃ ὁ ἄνθρωπος,
χειρότερος θανάτου . . . .
ὁ Χρόνος ὁ σκληρόκαρδος
θὲ νὰ διαβῇ μὲ χέρι
ἀρπακτικὸ μυριώνυχο,
καὶ μιὰ γροθιὰ θὰ φέρῃ
εἰς τὸ κορμί σου τἄψυχο,
καὶ κάτω θὰ σὲ ῥίξῃ . . .
ὁ ἴδιος, 'ποῦ τὸ μνῆμά μου
σὲ μιὰ στιγμὴ θανοίξῃ.

Ὁ Χρόνος ποῦ ἐγεννήθηκε
ἀπ' τὴν Ἀθανασία,
ποῦ τρέφεται μὲ τἄψυχα
καὶ μ' ἀνθρωποθυσία,

ὁ Χρόνος ποῦ 'ξεφύλλισε
καὶ τῆς καρδιᾶς τὰ φύλλα,
κάνει σκιὰ τὸν ἄνθρωπον . . . .
καὶ τὰ πλατάνια ξύλα.

Ἐν Σπέτσαις. *Δεκέμβριος* 1894.

Ι. Γ. Γιαννοῦκος.

Η ΦΤΩΧΕΙΑ

Ὅλος ὁ κόσμος σήμερα Χριστούγεννα γιορτάζει
μὲ εὐθυμία καὶ χαρά· καὶ ὅλη ἡ οἰκουμένη
μοσχοβολάει γύρω μας· φεῦ... δάκρυ ὅμως στάζει
κάθε καρδία ὀρφανὴ καὶ περιφρονημένη....
Ἀχ δότ' ἕνα χαμόγελο 'στὴν ἄμοιρη ὀρφάνια,
γιατὶ τῆς καίει τὴν καρδιὰ ἡ τόση περιφάνεια.
Εἶναι μεγάλη ἡ ἀμοιβὴ τῆς ἐλεημοσύνης
μέγα εἶναι μυστήριον καὶ προμαχὼν αἰσχύνης.

Πόσοι φτωχοὶ 'σὰν σήμερα δὲν ἔχουνε ψωμάκι
νὰ πᾶνε στὰ παιδάκια τους τὰ καταπεινασμένα,
πόσοι χτυποῦν τῆς πόρταις μας καὶ πόσοι μὲ φαρμάκι
γυρίζουν 'στὴ καλύβη τους μὲ στήθη πονεμένα ;
Εἶναι μεγάλη ἡ χαρὰ τῆς ἐλεημοσύνης,
δάνειον εἶναι 'στὸν Θεὸν καὶ βάλσαμον ὀδύνης.

Ὅλο τὸ χρόνο πλούσιοι ἂν 'διώχνατε τὴ φτώχεια,
ἂν 'στὴ φωνὴ τοῦ ὀρφανοῦ δὲν 'λύγιζ' ἡ καρδιά σας,
γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴ γέννησι μὲ δυὸ γλυκά σας λόγια
σήμερα νὰ σκεπάσητε τὴ τόση ἀπονιά σας.
Εἶναι μεγάλη ἡ χαρὰ τῆς ἐλεημοσύνης
εἶναι γλυκειὰ παρηγοριὰ καὶ σώτειρα τῆς πείνης.

'Σὰν σήμερα 'γεννήθηκε 'στὸν κόσμον ὁ Σωτήρας μας,
ποῦ τόσα μᾶς ἐδίδαξεν εἰς τὴ γλυκειά του στράτα,
γιατὶ λοιπὸν οἱ ἄσπλαχνοι ὡς καὶ 'στὴ προσευχή μας
νὰ λησμονοῦμε τὰ φτωχὰ τὰ μαραμμένα νειάτα;
γιατὶ νὰ μὴ γελάσουνε κι' αὐτὰ αὐτὴ τὴ μέρα,
ἀφοῦ ἡ μοῖρα ὥρισε νὰ ζοῦν χωρὶς μητέρα;
Ἀχ . . . δότε εἰς τὴν ἄστεγη χήρα 'λεημοσύνη
εἶναι χρυσὸ ἐφάπλωμα γιὰ 'κεῖνον ὅπου δίνει.

Μύκονος 25 Δεκεμβρίου 1894.

Εὐαγγελία Κορωναίου.

ΜΙΑ ΠΕΡΙΕΡΓΟΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΞ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ

Παρὰ συνδρομητοῦ τῆς «Φύσεως» ἐκ Broken—Hill *τῆς Αὐστραλίας ἐλάβομεν τὴν ἀκόλουθον περίεργον ἐπιστολήν, ἣν εὐχαρίστως δημοσιεύομεν ὧδε.*

Κύριε Διευθυντά.

Σᾶς ἐσωκλείω ἐν ὀλίγαις γραμμαῖς τὴν θέσιν τῶν ἐνταῦθα εὑρισκομένων Ἑλλήνων, καὶ ἂν εἶναι τῆς ἀρεσκείας σας, εὐαρεστηθῆτε νὰ τὰς δημοσιεύσητε εἰς τὸ ἀξιόλογον περιοδικόν σας σύγγραμμα, διὰ νὰ τὰς ἀναγνώσουν, ὅσοι δὲν γνωρίζουν τὰ βάσανα τῆς Αὐστραλίας, τὰ ὁποῖα ὑποφέρουν οἱ ἐνταῦθα ἐρχόμενοι Ἕλληνες, καὶ θὰ σᾶς εἶμαι ὑπόχρεως.

Tableau τῆς Αὐστραλίας.

«Ἡ Αὐστραλία εἶναι μία πολὺ μεγάλη νῆσος, πολὺ πλούσιον καὶ καλὸν μέρος, ἀλλὰ εἰς ὅντινα ἔρχεται καὶ τὸ κατοικεῖ, εἶναι πλέον δύσκολον νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του.

Δεκαπέντε ἔτη ἔζησα εἰς διάφορα μέρη τῆς Αἰγύπτου καὶ μοῦ ἐφάνη ὅτι ἐπέρασαν μόνον δεκαπέντε μῆνες, διότι ἤμουν πολὺ εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον. Ἐδῶ εὑρίσκομαι μόλις ἓξ ἔτη καὶ εἰς διάφορα μέρη τῆς Αὐστραλίας καὶ μοῦ φαίνονται, ὅτι ἐπέρασαν δεκαέξ ἔτη. Φαντασθῆτε πόσον ἐβαρύνθην ἐδῶ τὴν ζωήν μου. Τοιαύτη εἶναι ἡ ἐξακουσμένη Αὐστραλία.

Τὰς ἡμέρας διέρχομαι μὲ τὸ ἄχ καὶ τὸ βάχ καὶ αἰσθάνομαι μεγάλην λύπην, ὅτι δὲν δύναμαι νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὰ ἱερὰ χώματα τῆς πατρίδος μου ἢ τοὐλάχιστον τῆς Αἰγύπτου. Μάλαμα καὶ ἀσήμι πολὺ ὑπάρχει ἐδῶ, ἀλλὰ τί ὠφελεῖ εἰς ἡμᾶς τοὺς ζῶντας μὲ τοὺς βαρβάρους καὶ ἀγρίους.

Αὐτὰ εἶναι τὰ βάσανα τῆς ἐξακουσμένης Αὐστραλίας, καὶ ὁ φεύγων τὴν πατρίδα του πικρὰ ἀναστενάζει.

Αὐστραλία 10 Δεκεμβρίου 1894. Α. Μ. Ἠπειρώτης

ΤΙ ΑΙΣΘΑΝΟΜΑΙ

Πλησίον μου ὁπόταν σ' ἀτενίσω
νομίζω τοῦ παντὸς ὅτι δεσπόζω,
καὶ μίαν μόνην ὥραν ἂν σ' ἀφήσω,
οὐδὲν τῆς δεσποτείας περισῴζω.

Σὲ θέλω αἰωνίως 's τὸ πλευρόν μου
να σὲ φιλῶ, νὰ σ' ὁμιλῶ, νὰ σὲ θωπεύω,
νὰ ἦσαι σὺ ἡ τέρψις, τ' ὄνειρόν μου,
νὰ σὲ ποθῶ, τὴν συντροφιά σου νὰ ζηλεύω.

Τὸ βλέμμα σου ποτὲ νὰ μὴ ἀφίνω,
εἰς ἄλλο κανὲν μέρος ν' ἀτενίσῃ,
καὶ ἡ ἀγκάλη σου τὸ σῶμά μου ν' ἀφίνω,
τὴν δρόσον τοῦ Μαΐου νὰ ποτίσῃ.

Ναὶ ἦσαι ὁ παρήγορος ὁ μόνος
εἰς κάθε συμφορὰν αὐτοῦ τοῦ βίου,
καὶ ὅταν ἐπιστῇ πάλιν ὁ χρόνος,
νὰ μᾶς σκεπάσῃ μία πλάξ ἑνὸς μνημείου.

Αὐτὰ αἰσθάνομαι ποθῶ καὶ θέλω,
πλὴν μ' ἀποκρούει τὸ πεπρωμένον,
μόνον ὡς ὄνειρον νὰ ἔχω μέλλω,
τὴν εὐτυχίαν μου, ὄνειρον μένον.

Φελάμμων.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΑΙΓΝΙΟΝ

Ὁ στρατιωτικὸς πῖλος (τρικαντὸ).

Ὁ στρατιωτικὸς ἢ πυραμοειδὴς πῖλος κατασκευάζεται ἐν ἀρχῇ ἀπαραλλάκτως, ὅπως τὸ χάρτινον πλοῖον. Μετὰ τὸν σχηματισμὸν δηλονότι τοῦ 2 σχ., ὡς δείκνυται ἐν τῷ 28 φύλλῳ, ἀνασηκόνοντες τὰς δύο πλευράς, ἵνα τὰς φέρωμεν τὴν μίαν πρὸς τὸ ἓν μέρος καὶ τὴν ἑτέραν πρὸς τὸ ἀντίθετον ἐπὶ τῆς ἐστιγμένης γραμμῆς (ἰδὲ χάρτινον πλοῖον) χαμηλοῦμεν τὰς μικρὰς γωνίας ἐστιγμένας οὔσας ἐπὶ τοῦ σχήματος καὶ οὕτως ὁ πῖλος περαιοῦται. Δυνάμεθα νὰ θέσωμεν ἐπ' αὐτοῦ καὶ μικρὸν πτερὸν ἢ θύσανον χάρτινον πρὸς συμπλήρωσιν.

Τὰ βέλη.

Ἡ κατασκευὴ τῶν χαρτίνων βελῶν εἶναι διασκέδασις τερπνὴ τῶν μαθητῶν. Ἐπιτυγχάνονται δὲ ταῦτα ὡς ἑξῆς. Λαμβάνομεν τεμάχιον χάρτου, μήκους τουλάχιστον ἅπαξ μεγαλειτέρου τοῦ πλάτους, διπλοῦμεν αὐτὸν κατὰ τὴν τοῦ μήκους κάθετον αὐτοῦ διεύθυνσιν ξ ξ, ἀνοίγομεν τὸν

χάρτην, φέρομεν τὰς δύο γωνίας α α μιᾶς τῶν ἄκρων ἐπὶ τῆς μέσης γραμμῆς καὶ μεταφέρομεν ἐπὶ τῆς αὐτῆς γραμμῆς τὰ δύο νέα ἄκρα β β, ἅτινα συμπίπτουσι πρὸς τὸ σημεῖον γ. Τὸ νέον ἀπολαμβανόμενον οὕτω σχῆμα παρίσταται διὰ τῶν ἐστιγμένων γραμμῶν ἐν τῷ ἕναντι ἡμετέρῳ σχήματι. Τότε ἀναδιπλοῦμεν τὸ σχῆμα τοῦτο εἰς

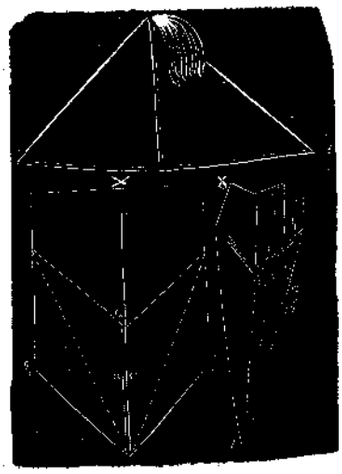

δύο, ἐπὶ τῆς γραμμῆς ζ ζ, καὶ φέρομεν πρὸς τὰ ἔξω τὰς δύο μεγάλας ἐξωτερικὰς πλευρὰς δ δ ἐπὶ τῆς αὐτῆς πτυχῆς ζ ζ, ἀνεγείρομεν τὰς οὕτω σχηματισθείσας πτέρυγας καὶ συμπληροῦται τὸ βέλος.

Διὰ νὰ ῥίψωμεν δ' αὐτό, λαμβάνομεν τὴν γραμμὴν ζ ζ μεταξὺ τοῦ ἀντίχειρος καὶ τοῦ δείκτου καὶ διευθύνομεν τὸν χάρτην πρός τι μέρος. Τὸ βέλος διαγράφει ἐν τῷ χάρτῃ ὡραίαν καμπύλην, πλὴν σπανίως βάλλει πρὸς τὸν σκοπόν.

Φ. Π.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

1. Αἴνιγμα.

Ξεῦρε φίλε τί θὰ εἰπῇ
διῶξε (φ) καὶ βάλε (π)
φίλος φύσι μεταβάλλει
καὶ καθίζει εἰς τὸ κεφάλι.

Ἀθῆναι — **Γλυκερία Γ. Κοζαδίνου.**

2. Αἴνιγμα.

Εἴμεθα δύο ἀδελφοὶ καὶ ἔχομεν δύο ἐξαδέλφας. Οὐδέποτε ἐνυμφεύθημεν, καθὼς καὶ αὐταὶ ἐπίσης· καὶ ὅμως ἕκαστος ἡμῶν ἔχει ἀνὰ πέντε υἱοὺς καὶ ἄλλους τόσους ἐγγόνους.

3. Αἴνιγμα.

Ἂν μιὰ φορὰ μὲ πάρῃς
εἶμ' ἄνθος ὅλο χάρι,
Ἀλλ' ἂν ποτε θελήσῃς καὶ πάλιν νὰ μὲ πάρῃς,
δὲν θὰ τὸ κατορθώσῃς
γιατί θὰ γείνω, τί;
πέλαγος πλατύ.

4. Αἴνιγμα.

Εἶμαι λουλούδι γεμάτο χάρι
Μ' ἂν ἴσως κάποιος κακὸς μὲ κόψῃ,
Εὐθὺς θ' ἀλλάξω τὴν πρώτην ὄψι
Καὶ θὲ νὰ γείνω φτωχὸ χορτάρι.

5. Αἴνιγμα.

Ζητεῖς τί εἶμαι; πρόσεχε μὴν τύχῃ μ' ἐκστομίσῃς,
διότι μὲ ἠφάνισες εὐθὺς ὡς μ' ἐκφωνήσῃς.

6. Γρῖφος.

2ΝΙΣΑ.

7. Γρῖφος.

Νεότης, ὡραιότης,
ΥΓΕΙΑ
Πλοῦτος, δόξα.

Ἄργος — **Ἀγγελικὴ Πλατανίτη.**

8. Λεξίγριφος.

Τὸ πρῶτόν μου εἶναι θεὰ,
Ἄρθρον τὸ δεύτερόν μου,
Ὄργανον τὸ τρίτον μου,
Στρατηγὸς τὸ σύνολόν μου.

(Κάϊρον) — **Κ. Π. Τ.**

Ἀπὸ τοῦ παρόντος φύλλου ἀρχόμεθα τῆς δημοσιεύσεως ἑτέρων πεντήκοντα αἰνιγμάτων, μετὰ τὸ πέρας τῶν ὁποίων δημοσιευθήσονται τὰ ὀνόματα τῶν λυτῶν, ἐκ τῶν ὁποίων θέλουσι δημοσιευθῆ αἱ εἰκόνες τῶν τριῶν πρώτων.

Ἡ Διεύθυνσις.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ „ΦΥΣΕΩΣ"

Γ. Ι. Β. *Ὕδραν*. Ζητούμενον φύλλον σᾶς ἀπεστείλαμεν. Ἐγράψαμεν.—Ἀ. Ἀ. *Ἐνταῦθα*. Ἡσυχεῖτε. Διεύθυνσίς σας ἐλήφθη ἀσφαλῶς.—Μ. Κ. Σ. *Μυτιλήνην*. Ἀγγελίαι ἀπεστάλησαν. Ταχυδρομικῶς γράφομεν.—Δ. Χ. *Λάρισσαν*. Ἐπιστολὴ μετὰ χρημάτων ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν. Γράφομεν.—Κ. Γ. Π. *Ἐνταῦθα*. Δέον νὰ διατελῆται συνδρομηταὶ τῆς Φύσεως, διότι μόνον τοιούτων δημοσιεύονται πονήματα.—Μ. Α. Δ. *Ἀργοστόλιον*, Ἐπιστολὴν μετ' ἐπιταγῆς, ἀντιτίμου Ἡμερολογίων ἐλάβομεν καὶ σᾶς εὐχαριστοῦμεν πολύ, γράφομεν ταχυδρομικῶς.—Γ. Σ. Τ. *Καρπενήσιον*. Καὶ δευτέρα ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Σᾶς ἀπηντήσαμεν.—Β. Μ. *Συμπρεκήτ*. Ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Ἐπιταγὴ ἐπεστράφη. Εἰδοποιήσατε αὐτόθι ταχυδρομεῖον νὰ ἐπανασταλῆ ἐνταῦθα ἀναθεωρημένη. —Δ. Κ. *Κέρκυραν*. Συνεστημένη μὲ περιεχόμενα ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν.—Γ. Φ. *Κάϊρον*. Ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Ἡμερολόγια ἕτερα ἀπέστειλα καὶ ἔγραψα ταχυδρομικῶς.—Κ. Ἀ. *Θεσσαλονίκην*. Ἀπηντήσαμεν ταχυδρομικῶς ἀμέσως. Ἔχει καλῶς, πράξατε ὡς γράφετε.—Γ. Κ. *Κωνστάντα*. Πονημάτια ἐλήφθησαν, ἀλλὰ συνδρομαὶ οὔπω.—Ν. Ν. Βῶλον. Ἐνεγράψαμεν νέους συνδρομητάς. Εὐχαριστοῦμεν. Γ'. τόμον ἀπεστείλαμεν προχθὲς ὁμοῦ μὲ φύλλα. —Κ. Α. Α. *Ἐνταῦθά*. Λυπούμεθα, ἀλλ' ἂν θέλετε καὶ προφορικῶς ἐξηγήσεις, δεχόμεθα πρὸς τὸ συμφέρον σας.—Α. Γ. Α. *Σῦρον*. Ἡμερολόγιον σᾶς ἀπεστείλαμεν,—Γ. Α. Α. *Λαμίαν*. Ἡμερολόγια εὑρίσκονται αὐτόθι ταχυδρομικῶς. Ἐγράψαμεν ὅπως σᾶς παραδοθῶσιν.—Α. Δ. Α. *Ἀλμυρόν*. Ἀντίτιμον 5 ἡμερολογίων ἐλήφθη. Τὸ πρῶτον ἦτο πληρωμένον. Εὐχαριστοῦμεν.—Δ. Κ. *Καρπενήσιον*. Ἐπιστολὴ μὲ ἀντίτιμον Ἡμερολογίων ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν. Γράφομεν.

ΕΞΕΔΟΘΗ!! ΕΞΕΔΟΘΗ!!

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΗΣ „ΦΥΣΕΩΣ"

ΤΟΥ **1895** ΕΤΟΥΣ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΝ

ΚΑΙ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΟΝ

ΜΕΤΑ ΩΡΑΙΟΤΑΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚ. ΠΑΙΓΝΙΩΝ

ΦΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗ

(Ἔτος πρῶτον)

Ἡ τιμὴ αὐτοῦ ὡρίσθη, διὰ τοὺς συνδρομητὰς τῆς „Φύσεως".

Τῶν μὲν χρυσοδέτων δρ. **3**

Τῶν δὲ ἁπλῶν δρ. **2**

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Τὰ γραφεῖα τῆς «Φύσεως» μετεκομίσθησαν ἐκ νέου καὶ ὁριστικῶς ἐν τῇ ὁδῷ Ῥόμβης ἀριθμ. 9 ἐν τῷ καταστήματι τοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν ὄπισθεν τοῦ ναοῦ Ῥόμβης καὶ ἀπέναντι τῶν Καταστημάτων Ἀδελφῶν Ἀντωνιάδου.

ΕΚ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΑΝΤΙΝΙΔΟΥ